

Sosyal Güvenlik ve İş Mevzuatı Sirküler No: 22

İstanbul, 20 Mayıs 2025

Konu: Yemek Kartlarının kullanımına ilişkin davada temyiz incelemesi tamamlandı; Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Kararı çıktı.

1. İşbu karar öncesi durum

- “Bilindiği üzere Danıştay 10 uncu Dairesinin 2023/170 Esas No ve 2024/1853 Karar Nolu kararı ile Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği’nin 11/11/2022 tarihli ve 32010 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1 inci maddesi ile değiştirilen 97 nci maddesinin yedinci fıkrasının (a) bendi ve bu Yönetmeliğe dayanılarak 02/12/2022 tarihli ve 2022/22 sayılı “Yemek Bedeli” konulu Genelge’nin 2.1.2 ve 2.1.4. Maddeleri iptal edilmiş,
- Söz konusu iptal kararı doğrultusunda mahkeme kararında yer alan hükümler dikkate alınarak 2/12/2024 tarih ve 32740 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 97. maddesinin 7. fıkrasının (a) bendi;
“a) İşyerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda, sigortalıya yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatlerin nakit olarak ya da yemek hizmetinin alınması dışında kullanılabilecek yemek kartı/çeki/kuponu gibi araçlarla sağlanması halinde, fiilen çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin Kurum Yönetim Kurulunca belirlenen tutarının fiilen çalışılan gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunulacak tutarını aşmayan kısmı,” Şeklinde 01/01/2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yeniden düzenlemiştir.
- Akabinde SGK tarafından 31.12.2024 tarih ve 2024/17 sayılı Yemek Bedeli konulu Genelge yayımlanmıştır.
- Konuya ilişkin **Sirkülerimiz de 02.12.2024 tarih ve 2024/56 sayı** ve 02/01/2015 tarih ve 1 sayılı ile ayrı ayrı paylaşılmış idi.

SGK’nın Yemek bedelinin yemek kuponu, yemek kartı, yemek çeki vb. araçlarla karşılanması halinde uygulamasında; Danıştay 10 uncu Dairesinin 2023/170 Esas No ve 2024/1853 Karar Nolu kararına paralel olarak;

Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim
A.Ş.
Maslak Mahallesi
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak Plaza
No: 27 Kat: 1-3 Sarıyer
İstanbul - Türkiye
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.’ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

- Yemek kartı/çeki/kuponunun yemek bedeli ödemesi dışında nakit ya da nakit yerine geçecek şekilde başka amaçlarla kullanılma imkanı olmaması halinde, yemek kartı/çeki/kuponuna yüklenen tutar prime esas kazançta dahil edilmeyeceği,
- Ancak yemek kartı/çeki/kuponunun yemek bedeli ödemesi dışında nakit ya da nakit yerine geçecek şekilde başka amaçlarla kullanılma imkanı olması halinde, günlük 158,00 TL'lik tutar prime esas kazançta tabi tutulmayacak ancak bu tutarı aşan kısım sigorta primine tâbi olacağı belirtilmiştir.

2. İşbu karar sonrası durum

Danıştay Onuncu Dairesinin 08/05/2024 tarih ve E:2023/170, K:2024/1853 sayılı kararının temyizden incelenmesi sonucunda; Danıştay idari dava daireleri kurulu tarafından Esas No : 2024/2809; Karar No : 2025/539 ile 06/03/2025 tarihinde oy çokluğu ile kesin karar verilmiştir.

2.1.Temyiz gerekçesi (Davacı Yemek Kartı Hizmetleri Derneği); Danıştay Onuncu Dairesinin kararında, "... işverenin yemek yardımını işçiye "nakit ya da yemek bedeli ödeme dışında da kullanılabilecek yemek kartı/çeki/kuponu gibi araçlarla ödemesi" halinde aynı yardımdan bahsedilemeyeceği..." denilerek, yemek kartının, yemek bedeli ödemesi dışında da kullanılabilecek bir enstrüman olduğu algısı yaratıldığı ve yemek kartı sahibi çalışanların, **yemek kartıyla tüketime hazır gıda alımının "yemek bedeli ödemesi" kavramına dahil edilip edilmediği hususunun muallakta bırakıldığı**, yemek kartının "yemek ve tüketime hazır gıda alımı" dışında hiçbir şekilde ve hiçbir mecrada kullanılması mümkün olmadığından, **Daire kararına yemek bedeli kavramının tüketime hazır gıda kavramını da içerdiği hususlarının açıklama ya da gerekçe olarak eklenmesi gerektiği** ileri sürülmektedir.

Davalı idare (SGK) tarafından yapılan savunmada ise;..... "kişisel bir ihtiyaç olan yemek için yapılan yardımın verilme amacı dışında nakit yerine geçebilen ödeme aracı olan yemek kartı ile yapılması halinde, Kanun'un 80/1-c maddesi gereği prime esas kazançta tabi tutulması gerektiği ileri sürülmektedir".

2.2. Kararda özetle;

Yemek yardımının ifa ediliş şekline göre 5510 sayılı Kanun'un 80. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; yemek yardımının aynı olarak yapılması halinde bu yardım tutarının tamamının prime esas kazançta tabi tutulmayacağı, yemek yardımının nakdî olarak yapılması halinde ise Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek nakdî yemek yardımı tutarlarının prime esas kazançta tabi tutulmayacağı, bu tutarı aşan kısmın ise prime esas kazançta tabi tutulacağı hükme bağlandığı,

İşveren tarafından doğrudan çalışana nakden verilmesi, çalışanın banka hesabına yatırılması veya herhangi bir kullanım sınırlaması olmaksızın nakit gibi her yerde kullanılabilen kartlar aracılığıyla sağlanması halinde yapılan nakdî yemek yardımının (zammının) Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenen tutarının prime esas kazançta tabi tutulmayacağı, bu tutarı aşan kısmın ise prime esas kazançta tabi tutulacağı,

Yemek yardımı, işverenler tarafından, çalışılan gün esas alınarak beslenme ihtiyacının karşılanması amacıyla çalışanlara aynı veya nakdî olarak yapılan bir sosyal yardımdır.

Beslenme ise; bireyin maddi ve manevi varlığını sürdürebilmesi için yeterli, dengeli ve sağlıklı besin alması olarak tanımlanabilir. Yemek yardımı, daha geniş anlamıyla bir beslenme

yardımdır. **Bu itibarla, yemek kartı/çeki/kuponu vasıtasıyla yapılan ve beslenme amacına matuf olan aynî yemek yardımının yalnızca yemek hizmeti sunan lokanta vb. iş yerlerinde yemek bedeli ödemesi amacıyla kullanılabileceğinin kabul edilmesi, beslenme kavramının daha geniş olan kapsamı ile bağdaşmamaktadır. Beslenme ihtiyacının yemek hizmeti sunan iş yerlerinin yanında aynı zamanda yine beslenmeyi sağlayan besin maddelerinin satın alınması ve tüketilmesi suretiyle giderilmesi de mümkündür.** Burada belirleyici olan ana unsur aynî yemek yardımının beslenme ihtiyacının giderilmesinde kullanılması olduğu,

Aynî yemek yardımı ile nakdî yemek yardımı arasındaki en önemli fark, aynî yemek yardımında bu yardımın fiili yemek şeklinde verilmesi veya yemek ve beslenme amacına yönelik mal ve hizmet sunan işyerleri aracılığıyla kullanılması, nakdî yemek yardımında ise bu koşulun aranmaması olduğu,

Yemek kartının; çalışanların beslenme ihtiyaçlarının iş yeri ve müstemilatında karşılanamaması nedeniyle yemek yardımını aynî yardım tanımı ve kapsamında iş yerinde ve/veya iş yeri dışında kapalı devre bir elektronik mutabakat sistemi içerisinde organize eden davacı Dernek üyeleri tarafından sunulan, davacı Dernek üyeleri ile işverenler ve üye iş yerleri arasında imzalanan sözleşmelere dayalı olarak yemek verme hizmeti sunan lokanta vb. üye iş yerleri ile beslenme amacına yönelik besin maddesi harcamaları için diğer üye iş yerlerinde de kullanılabilen,

- ✓ Bankaların aracılık ettiği ödeme sistemi ve uygulamaları ile entegre olmayan ve bankacılık sisteminden bağımsız olarak özerk POS altyapısı altında işlem görebilen,
- ✓ Nakit ve/veya nakit yerine kullanılamayan,
- ✓ İş günü esas alınarak aylık yemek yardımı yüklemelerinin yapıldığı,
- ✓ Faturalı işleyiş ve elektronik kayıt düzeni içerisinde denetlenebilir niteliği olan özel bir kart olduğu

Anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, yukarıda vasıfları belirtilen bir yemek kartının, faturalı olarak sunulan bir hizmet olduğu, yemek kartında bulunan bakiyenin nakit olarak çekilemeyeceği ve nakit gibi her mecrada (yemek ve besin maddesi satışı yapan üye işyerleri dışındaki işletmelerde) kullanılamayacağı tartışmasız olduğundan, bu nitelikleri haiz yemek kartı ile yapılan yardımın aynî yemek yardımı olduğu sonucuna ulaşılmakta olduğundan hareketle;

“Bütün bu açıklamalardan da anlaşılaacağı üzere, 5510 sayılı Kanun'un 80. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yardımın; aynî olarak verilmesi bu yardımın prime esas kazançtan muaf tutulması için yeterli görülmesine ve yardımın aynî olarak gerçekleştirileceği yer bakımından mekânsal bir ayrıma (iş yeri veya müstemilatı içi ya da dışı ayrımına) gidilmemesine karşın, dava konusu düzenlemelerle Kanun'un bu belirlemesi dışında ve kanunla verilmiş olan bir hakkı daraltıcı mahiyette hükümler getirilmiş olduğu görülmektedir “denilmiştir.

2.3. Karar sonucu:

Açıklanan nedenlerle;

1. Dava konusu düzenlemelerin iptali yolundaki Danıştay Onuncu Dairesinin temyize konu 08/05/2024 tarih ve E:2023/170, K:2024/1853 sayılı kararının yukarıda belirtilen gerekçeyle onanmasına,

2. Kesin olarak, 06/03/2025 tarihinde, oyçokluğu ile karar verildi.

3. Ne değişti, uygulama nasıl olacak?

Danıştayın temyiz incelemesi sonucunda Danıştay Onuncu Dairesinin kararı onanmıştır. Mezkûr daire kararına dayalı olarak SGK tarafından 31.12.2024 tarih ve 2024/17 sayılı Yemek Bedeli konulu Genelge yayımlanmış idi. SGK tarafından son karara ilişkin yeni bir Genelge yayımlanması beklenmektedir. Bu aşamada uygulamanızın değişmesi gerekliliği bulunmamaktadır.

Söz konusu Danıştay Kararı sirkülerimiz ekinde dikkatinize sunulmaktadır.

Saygılarımızla.
Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Erkan Baykuş

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde (212) 3153000 numaralı telefondan Hakkı Demirci (hakkı.demirci@tr.ey.com) ile temasa geçmenizi rica ederiz.

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.